

Vonnisnummer / Griffienummer 2023 / 2939
Repertoriumnummer / Europees
Datum van uitspraak 20 september 2023
Naam van de beklaagde(n) 1. H.M. 2. M.M. BV
Systeemnummer parket 19GNT1054 Rolnummer 22G002455 Notitienummer parket GE69.99.122/2019

rechtbank van eerste aanleg
Oost-Vlaanderen, afdeling
Gent
Kamer G29

Vonnis

Aangeboden op
Niet te registreren

In de zaak van het arbeidsauditoraat en

de BURGERLIJKE PARTIJ(EN) :

1. **A.S.**

ingeschreven te (...)

met woonstkeuze op het kantoor van zijn raadsman te (...)

burgerlijke partij, vertegenwoordigd door meester B.S., advocaat te (...)

2. **VZW Payoke**

met maatschappelijke zetel gevestigd te (...)

KBO-nummer (...)

burgerlijke partij, vertegenwoordigd door meester B.S., advocaat te (...)

tegen de BEKLAAGDE(N) :

H.M., RRN (...)

geboren te (...) (Egypte) op (...)

van Belgische nationaliteit

ingeschreven te (...)

beklaagde, bijgestaan door meester V.K. en meester V.S., beiden advocaat te (...)

BURGERLIJK AANSPRAKELIJKE(N) :

BV M.M.

met maatschappelijke zetel gevestigd te (...)

KBO-nummer (...)

burgerrechtelijk aansprakelijke, vertegenwoordigd door meester V.K. en meester V.S., beiden advocaat te (...)

TENLASTELEGGING(EN)

VERDACHT VAN: te Zelzate

DE EERSTE EN DE TWEEDE

A. Geen arbeidsvergunning en/of arbeidskaart

als werkgever, aangestelde of lasthebber, een buitenlandse onderdaan arbeid hebben doen of laten verrichten zonder dat hij een arbeidsvergunning heeft verkregen of als de buitenlandse onderdaan niet over een arbeidskaart beschikt

Aantal personen tewerkgesteld met schending van deze bepaling: één
namelijk: A.S., van Egyptische nationaliteit, in de periode van 2 juli 2017 tot en met 28 februari 2019

- inbreuk op de artikelen 4, § 1, eerste lid en 5 van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers
- strafbaar gesteld door artikel 12, § 1, eerste lid, 1°, de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers

B. Geen of geen correcte Dimona-aangifte bij indiensttreding

als werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber, de gegevens vereist krachtens het hierna vermelde koninklijk besluit van 5 november 2002, niet elektronisch meegedeeld hebben aan de instelling belast met de inning van de socialezekerheidsbijdragen in de voorgeschreven vorm en op de voorgeschreven wijze, uiterlijk op het tijdstip waarop de werknemer zijn prestaties aanvat

Aantal personen tewerkgesteld met schending van deze bepaling: één
namelijk: A.S., op 2 juli 2017

- inbreuk op de artikelen 4 tot 8 van het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels
- strafbaar gesteld door artikel 181, § 1, eerste lid, 1°, van het Sociaal Strafwetboek, ingevoerd bij artikel 2 van de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek
- strafbaar met een sanctie van niveau 4

C. Wetens en willens een onjuiste of onvolledige verklaring afleggen om geen of minder bijdragen te betalen

wetens en willens een onjuiste of onvolledige verklaring afgelegd hebben om geen of minder bijdragen te betalen of te doen betalen dan die welke men of een ander verschuldigd is.

Aantal personen tewerkgesteld met schending van deze bepaling: één
namelijk: A.S., in de periode van 2 juli 2017 tot en met 28 februari 2019

- inbreuk op artikel 234, eerste lid, § 1, 1°, van het Sociaal Strafwetboek, ingevoerd bij artikel 2 van de wet van

6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

- strafbaar gesteld door artikel 234, eerste lid, § 1, 1°, van het Sociaal Strafwetboek, ingevoerd bij artikel 2 van de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek
- strafbaar met een sanctie van niveau 4

D. Geen afgifte van de documenten inzake geneeskundige verzorging en uitkeringen door de werkgever

(als werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber) nagelaten hebben de rechthebbenden op geneeskundige prestaties of uitkeringen de bescheiden te verschaffen die zij nodig hebben om bij de uitvoeringsinstellingen, als bedoeld in de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen en gecoördineerd op 14 juli 1994, van hun rechten op de prestaties van de verzekering te doen blijken

Aantal personen tewerkgesteld met schending van deze bepaling: één

namelijk: A.S., in de periode van 2 juli 2017 tot en met 28 februari 2019

- inbreuk op artikel 120 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994
- strafbaar gesteld door artikel 224, van het Sociaal Strafwetboek, ingevoerd bij artikel 2 van de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek
- strafbaar met een sanctie van niveau 2

DE EERSTE

E. Mensenhandel met als doel de uitbuiting door arbeid en diensten

het misdrijf mensenhandel te hebben gepleegd, zijnde de werving, het vervoer, de overbrenging, de huisvesting, de opvang van een persoon, het nemen of de overdracht van de controle over hem met als doel het verrichten van werk of het verlenen van diensten, in omstandigheden die in strijd zijn met de menselijke waardigheid, waarbij zijn toestemming van geen belang was

met de omstandigheid dat het misdrijf is gepleegd door misbruik te maken van de kwetsbare toestand waarin de persoon verkeerde ten gevolge van zijn onwettige of precaire administratieve toestand, zijn precaire sociale toestand, zijn leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of een geestelijk gebrek of onvolwaardigheid, zodanig dat de betrokken persoon in feite geen andere echte en aanvaardbare keuze had dan zich te laten misbruiken

met betrekking tot de volgende persoon: A.S. (van Egyptische nationaliteit) in de periode van 2 juli 2017 tot en met 28 februari 2019

- strafbaar gesteld door 433quinques, § 1, 3° juncto artikel 433septies, lid 1, 2° en lid 2 en artikel 433novies, §§1 en 5 Sw.,
- strafbaar met een gevangenisstraf van 10 tot vijftien jaar en met ene geldboete van 1000 tot 100.000 euro, te vermeerderen met opdecimen en te vermenigvuldigen met het aantal slachtoffers (art. 433quinques, § 4 Sw.)

Overwegende dat het feit omschreven onder deze tenlastelegging strafbaar is met criminele straffen ingevolge de artikelen 433*quiquies*, § 1, 3° en 433*septies*, lid 1, 2° van het Strafwetboek.

Overwegende dat er nochtans aanleiding is om slechts correctionele straffen uit te spreken wegens de verzachtende omstandigheid dat de verdachten nog niet werden veroordeeld tot een criminele straf, zodat de zaak rechtstreeks voor de correctionele rechtbank wordt gedaagd.

DE TWEEDE

als werkgever burgerrechtelijk aansprakelijk voor de betaling van de strafrechtelijke geldboeten en de kosten waartoe zijn aangestelden of lasthebbers veroordeeld worden met betrekking tot tenlasteleggingen A tot en met D, in toepassing van artikel 104 van het Sociaal Strafwetboek, artikel 1384 van het Burgerlijk Wetboek en art. 162, juncto art. 194 van het Wetboek van Strafvordering.

PROCEDURE

De rechtbank neemt de verzachtende omstandigheden aan zoals voorzien in de rechtstreekse dagvaarding.

De behandeling en de debatten van de zaak hadden plaats in openbare terechtzitting.

De rechtspleging verliep in de Nederlandse taal, behalve wat het vertaald gedeelte betreft.

De rechtbank heeft als tolk aangesteld E.A. teneinde de beklaagde H.M. bij te staan voor vertaling van alles wat gezegd wordt van het Arabisch naar het Nederlands en omgekeerd, die de door de wet voorziene eed heeft afgelegd.

De rechtbank nam kennis van de stukken van de rechtspleging en hoorde alle aanwezige partijen.

Bij tussenvonnis van 18 januari 2023 heeft de rechtbank het debat ambtshalve heropend en het arbeidsauditoraat verzocht getuigen op te roepen en bijkomend onderzoek uit te voeren.

De rechtbank verbetert de dagvaarding boven de tenlastelegging A in die zin dat 'EN DE TWEEDE' wordt weggelaten zoals in het beschikkend gedeelte vermeld.

BEOORDELING OP STRAFGEBIED

I. FEITEN

1. In juli 2019 meldt A.S. zich via VZW Payoke aan bij de sociale inspectie. Hij wordt verhoord. Hij verklaart onder meer het volgende:

- hij is afkomstig van Egypte en is in 2014 via smokkelaars naar België gekomen;
- hij ondernam geen stappen om een legaal verblijf in België te verkrijgen omdat hij hier niemand kende;
- via een Marokkaanse vriend in Antwerpen heeft hij taallessen gevolgd;
- hij leefde van wat hij kreeg van kennissen of van de Moskee;
- op een bepaald moment kreeg hij het telefoonnummer van iemand die hem aan werk zou kunnen helpen;
- hij belde hem op; hij zei dat hij hem werk kon geven 's nachts als de zaak gesloten was; hij zou 40 euro per dag krijgen;
- hij is dan naar het adres geweest, (...), restaurant M.M.; dat was in juli 2017;
- hij moest na sluitingstijd de voorbereidingen voor de dag nadien doen, groenten schoonmaken, vlees voorbereiden en de ganse zaak poetsen;
- hij begon om 24u en werkte tot 12u 's middags;
- hij werkte zes dagen per week; niet op woensdag of donderdag;
- hij ging ook mee om inkopen te doen bij Colruyt of Metro;
- hij kreeg geen 40 euro per dag, maar tussen de 140 euro en 170 euro per week;
- hij mocht eten in het restaurant;
- boven het restaurant woont een Belgische man die kan getuigen dat hij daar werkte;
- naast het restaurant is er een brillenwinkel met daarboven 2 kamers zonder sanitair;
- de eigenaar van de brillenwinkel heet J.; hij kan getuigen dat hij daar woonde; hij vreest evenwel dat zijn baas hem misschien kan overtuigen om niet te getuigen; in het begin sliep hij na het werk in de wagen van de baas, geparkeerd naast de kerk;
- daarna kon hij verblijven in een kamertje boven de brillenwinkel;
- hij moest naar het toilet gaan in het restaurant want waar hij verbleef waren geen voorzieningen; er was geen toilet of douche;
- bij nood gebruikte hij een fles;
- hij moest zich wassen in de wasbak van het restaurant; pas de laatste vier maanden was er een douche op de koer geïnstalleerd, er was geen verwarming, het was er ijskoud;
- er waren daarvoor al controles; hij moest toen vluchten; bij de tweede controle sprong hij in een vuilbak;
- na de tweede controle begon hij hem zeer slecht te behandelen en aan te spreken; hij heeft foto's waarop hij zelf te zien is in de keuken en de plaats daarachter; hij heeft ook foto's waarop hij samen met zijn baas te zien is met nog twee vrouwen die daar werkten;
- hij heeft ook geluidsopnames op zijn gsm; het zijn gesprekken waarop te horen is hoe zijn baas hem opdrachten geeft met betrekking tot werk in het restaurant;
- zijn baas zei dat hij geen papieren en geen rechten had; als hij klacht zou indienen zouden ze niet naar hem luisteren;

- de vrijdag voordien zag hij dat zijn baas zeer geïrriteerd was, hij viel hem verbaal aan waarop hijzelf wou weggaan;
- hij wou de sleutels nemen van zijn kamer maar hij nam ze af;
- hij zei dat als hij klacht wou indienen dat hij dat maar moest doen; hij is niet meer teruggegaan;
- zijn kleren kreeg hij van 'D.M.' (E.E.)— deze sliep in het andere kamertje; hij was vennoot gemaakt op papier;
- hij heeft er een jaar en acht maanden gewerkt;
- hij werd vooral slecht behandeld nadat de controles plaatsvonden;
- hij voelt zich uitgebuit; hij is depressief en heeft problemen met zijn ademhaling, hij is in behandeling bij Dokters van de Wereld.

Bij het verhoor is ook een verslag van het aanmeldingsgesprek van A.S. gevoegd bij VZW Payoke. In dit verslag is hetzelfde relaas opgenomen. Specifiek is nog vermeld dat volgens A.S. het personeel van het restaurant ingeschreven wordt, maar dat de eigenaar ze telkens net weer uit dienst zet voor 24u 's nachts. In het aanmeldingsverslag staat verder nog dat er volgens A.S. twee controles zijn geweest. Bij één van deze controles is "D.M." (E.E.) opgepakt. Deze man had verblijfsdocumenten, ze hebben hem intussen ingeschreven als mede-eigenaar. Hij meldt ook dat hij zich één keer in de hand heeft gesneden waarna de eigenaar hem naar het ziekenhuis heeft gebracht en hem op zijn naam heeft laten verzorgen.

De sociale inspectie meldt in haar onderzoeksverslag dat de zaak, volgens de dimona-gegevens, hoofdzakelijk werkt met extra's en studenten. Uit de dimona-registraties blijkt verder dat er opvallend veel annuleringen zijn. Er heeft maar één gewone werknemer gewerkt, E.E.. Bij een controle op 19 oktober 2018 kon de deeltijdse arbeidsovereenkomst niet worden voorgelegd van deze werknemer, er werd toen proces-verbaal opgesteld. Later werd deze persoon vennoot gemaakt en sloot deze zich aan bij een sociale kas voor zelfstandigen. De sociale inspectie koppelt deze persoon aan de genaamde "D.M." in de verklaring van A.S.. Uit de databanken van de sociale inspectie blijkt dat er ook eerder, op 30 november 2017 en op 22 november 2018 controles waren geweest. Toen waren er geen vaststellingen. Alleen H.M., de beklaagde, werd toen aangetroffen.

Aan het dossier worden de foto's van A.S. gevoegd.

2. De beklaagde wordt geconfronteerd met deze klacht. Hij ontkent en vraagt of er bewijs is dat A.S. gewerkt heeft voor hem. Geconfronteerd met de foto's waarop A.S. te zien is in de keuken van het restaurant in werkkledij, antwoordt hij dat deze persoon hem aansprak tijdens de ramadan in 2018 in de moskee in Zelzate, hij was er samen met een andere jongen, dat was een Marokkaan. Hij zei dat hij illegaal was. Hij antwoordde dat hij hem niet kon tewerkstellen omdat hij regelmatig controle krijgt. Daarna zat hij een bepaald ogenblik op zijn terras. Hij kwam om thee te drinken. Hij bleef een hele tijd zitten, drie dagen later was hij terug. Na wee maanden was hij nog een keer terug. Hij zei dat hij in de buurt woonde en hij had contact met het meisje links op de foto, dat was zijn vriendin. Hij vroeg of hij kon tussenkomen om met haar familie te praten, maar hij wou dat niet. Het was een zekere F.. Hij bleef dan maar regelmatig komen in de zaak. Op een bepaald ogenblik hield hij een privéfeest voor 30 personen. Hij heeft die dag aangeboden om na het

feest af te ruimen samen met een vriend van hem. Hij was ook uitgenodigd voor dat feest zelf. De foto's zijn volgens hem allemaal op hetzelfde tijdstip genomen want hij heeft dezelfde kleren aan. Hij kwam veel op zijn terras zitten. Hij kwam ook om te bidden. Hij kon zich niet wassen in het toilet van de zaak, hij had enkel nog een waterkraan in de keuken. Hij liet trouwens van bij het begin al een douche bouwen achteraan de zaak. Om te bidden gingen ze bij de buurman in zijn appartement, hij had de sleutel van het appartement gekregen. Dat was niet om te wonen of te verblijven. Niemand mag daar blijven slapen. Hij ging daar samen met anderen bidden, anderen gingen soms zonder dat hij daarbij was. A.S. ging soms ook alleen bidden. Tijdens het Suikerfeest heeft hij ook iets gedaan voor een tiental personen. A.S. was daar dan ook, hij liep er rond. Dat was niet goed voor zijn zaak. Als hij met iemand sprak was dat altijd met veel gebaren en lawaai. Hij heeft dan gevraagd om niet meer langs te komen. Nadien vernam hij dat hij in een moskee in Antwerpen werkte en daar in de keuken stond. Hij belde dan vandaar om te vragen hoe hij iets moest klaarmaken. Hij heeft nooit bij hem gewerkt. A.S. wordt volgens hem opgestookt om klacht in te dienen.

De sociale inspectie confronteert A.S. met de verklaringen van de beklaagde. Hij zegt dat deze liegt. Hij blijft bij zijn verklaring en geeft nog meer details over de tewerkstelling en de personen op de foto's. Hij ontkent dat hij te gast was op feesten en spontaan aanbood om te helpen. Hij weet daar niets van af. Hij staat met dezelfde kleren op de foto omdat hij geen andere kleren heeft. Hij heeft klacht ingediend nadat de Dokters van de Wereld hoorden over de situatie waarin hij verkeerde en hem doorstuurden naar VZW Payoke. Intussen heeft de beklaagde hem bedreigd. Hij voegt een politionele aangifte daarvan aan het dossier. Hij toont op zijn gsm-toestel dat de beklaagde hem intussen meermaals heeft proberen te bereiken en dit langs verschillende wegen, Facebook, WhatsApp en Viber (screenshots zijn gevoegd aan het onderzoeksverslag). Intussen zou familie van de beklaagde zijn familie hebben opgezocht in Egypte en hem onrechtstreeks bedreigen. Hij heeft hiervan klacht ingediend bij de politie.

3. De sociale inspectie voegt nog stukken toe die ze ontvangen heeft van T.L., psychosociaal medewerker van Payoke. Het gaat onder meer om foto's en geluidsopnames evenals een foto gemaakt in het ziekenhuis en een foto waarop een medewerker van het restaurant staat 'L'. T.L. meldt op 23 juli 2020 dat A.S. zijn familie in Egypte zou benaderd zijn door familie van de beklaagde en mensen die daar nu aan het werk zijn. Met een mail van 3 augustus 2020 verzoekt T.L. de sociale inspectie om door te geven dat de beklaagde A.S. gerust moet laten, hij zou erg bang zijn en zich veel zorgen maken. Er volgt heen en weer correspondentie waaruit blijkt dat T.L. doorgeeft dat A.S. zich nog steeds zorgen maakt over zijn persoonlijke veiligheid. Er worden nog foto's doorgestuurd, onder meer van A.S. op een voetbalveld.

4. De sociale inspectie verhoort andere personeelsleden van BV M.M..

M.A. verklaart dat ze A.S. kent. Hij werkte in het restaurant en sliep daarboven. Ze heeft hem op een bepaald ogenblik boven gezien, ze kent hem als S. en weet dat hij van Egypte is. Hij heeft ooit gezegd dat hij geen documenten had. Hij hoopte door zijn werk documenten te kunnen aanvragen. Hij hielp in de keuken, hij mocht niet in de zaal werken. Ook haar broer, A.K., die ook nog gewerkt heeft in het restaurant, bevestigt dat S. er werkte. Dit nog voor dat zij er werkte.

D.R. verklaart dat ze in 2017 en 2018 regelmatig als studente werkte in het restaurant. Ze weet niet dat er daar iemand werkte met de naam A.S.. Ze werkte wel alleen 's avonds een tweetal uurtjes in de zaal. Wanneer de sociale inspectie haar toont dat ze een foto via Facebook kreeg van A.S., antwoordt ze dat ze hem niet heeft zien werken. Ze ziet nu dat ze één gemeenschappelijke vriend hebben op Facebook D.L.. Ze dacht dat het familie was van H.M..

D.L. verklaart geen A.S. te kennen. Hij heeft er niet zo lang gewerkt. Telkens als extra voor zo'n twee uurtjes op de drukste momenten.

J.S. verklaart dat ze A.S. wel kent via de beklaagde. Ze heeft hem zelf niet zien werken in de keuken. Ze herkent wel de keuken van het restaurant op de foto's. Ze stelt dat ze af en toe een zak kleren gaf aan A.S. omdat hij niets had. Ze heeft ook een paar keer geld gegeven aan de beklaagde om door te geven aan A.S.. Ze heeft ook rechtstreeks geld gegeven aan hem. Ze weet niet waar hij sliep of verbleef. Ze weet niet of A.S. werkte in het restaurant. Zelf werkte ze er niet dikwijls en slechts 1 à 2 uurtjes.

5. V.J. wordt eveneens verhoord. Hij verklaart dat hij A.S. gezien heeft in het restaurant. Hij zag hem geregeld binnen en buiten gaan. Hij weet niet of die persoon bij hem boven de winkel geslapen heeft. Hij woont er zelf niet en gaat na sluiting van de zaak naar huis. Hij heeft er geen zicht op of de beklaagde daar iemand laat slapen in een kamer boven zijn zaak. Hij heeft die kamer niet verhuurd aan de beklaagde maar hij mocht deze gebruiken als hij ze nodig had. Hij bevestigt dat er geen sanitaire voorzieningen zijn.

6. De sociale inspectie ontvangt van de (nieuwe) begeleider van A.S. bij VZW Payoke de geluidsfragmenten afkomstig van zijn gsm. De gesprekken worden met bijstand van een tolk Arabisch vertaald. Uit de gesprekken is volgens de sociale inspectie af te leiden dat de beklaagde A.S. opbelt met opdrachten of commentaren over het werk in de keuken. Het gaat in totaal om 12 opgenomen gesprekken. Ter illustratie (geluidsfragment 5): *"er zijn geen citroenen in de zaak, gelieve alsjeblieft te zeggen als die op is. Ik heb 2 (vis)soepen uitgehaald en ik heb geen citroenen. Er is geen citroen in de nachtwinkel. De entrecote zet je plat op elkaar en steek je dan in een zakje in de diepvries. Om die uit elkaar te halen moet ik veel moeite doen – ik zweer het je (gefrustreerd). Om die te ontdooien moet ik 2u wachten. De steak wordt niet geplooid alsjeblieft."* en (geluidsfragment 9): *"als je klaar bent met je werk zal ik u bellen, dan moet je naar beneden komen zodat je mee kan gaan om kipfilet te kopen"*.

7. De rechtbank besliste bij tussenvonnis de debatten te heropenen en verzocht het openbaar ministerie om "O.", medewerkster van Dokters zonder Grenzen op te roepen als getuige evenals M.A. De rechtbank verzocht het openbaar ministerie eveneens navraag te doen bij AZ Alma Eeklo of er een spoor terug te vinden was van de door A.S. beweerde medische verzorging van een snijwonde op naam van de beklaagde.

De getuige M.A. verklaarde onder eed dat ze A.S. gezien heeft toen ze als jobstudente werkte in het restaurant van de beklaagde. Hij was in de keuken mee aan het helpen, hij hielp haar met het scheppen van saus in potjes en het in de frigo plaatsen. Zelf nam ze orders op in de zaal en telefonisch, dat deed A.S. niet. Hij zei haar toen dat hij dat niet mocht doen. Ze vond het raar dat hij dat zei. Hij vertelde haar dat hij een illegaal statuut heeft. Ze heeft hem twee keer gezien op de vier of vijf dagen dat ze in het restaurant

werkte. Een derde keer zag ze hem op straat. Hij vertelde haar dat hij boven woonde, ze zag dat hij zwaaide naar haar vanuit het raam boven op de eerste verdieping. Ze is nooit zelf naar boven gegaan. De eerste keer zag ze A.S. in de keuken, de tweede keer was op een verjaardagsfeestje van de zoon van de beklaagde. Hij hielp toen met de voorbereidingen van het feestje. In de keuken was hij heel de tijd aanwezig en vroeg hij aan haar en aan de anderen om te helpen. Hij had volgens haar ook interesse in haar en vroeg haar om te trouwen, misschien was dat voor de grap. Haar broer heeft haar gezegd dat hij ook in de zomer heeft samengewerkt met A.S., ze weet niet of dat voor of na haar was.

8. Getuige O.Y. verklaarde onder eed dat A.S. langskwam voor een kort consult in 2017. Toen vertelde hij niets over zijn sociale situatie. Er was geen medische opvolging nodig. In 2019 had hij hartklachten, een benauwdheidsgevoel, kon niet goed slapen. Hij was heel angstig. Hij vertelde toen niet veel meer. Hij zag toen een dokter. Nadien is hij in juni teruggekomen. Hij vertelde dat hij tewerkgesteld was in Gent, dat hij veel moest werken, lange dagen en het gevoel had bedreigd te worden door de (intussen ex-)werkgever. Hij had het gevoel dat hij in het oog werd gehouden. Zij heeft hem aangeraden om na zijn consult bij de dokter een beroep te doen op de organisatie Fairwork. Hij wou eerst niet, was bang. Later wou hij dat wel. Daar hebben ze hem aangeraden om contact op te nemen met Payoke, ze heeft hem daar naartoe gestuurd. Ze weet dat de naam van de zaak M.M. was.

9. Op initiatief van het openbaar ministerie is nog een derde getuige opgeroepen. Het gaat om P.N., psycholoog werkzaam bij Dokters zonder Grenzen. Ze verklaart onder eed dat A.S. een eerste keer in augustus 2019 is langsgekomen voor psychologische bijstand. Hij was doorgestuurd door een collega, O.Y. Hij heeft verteld over een tewerkstelling in een restaurant in Zelzate. Hij was in begeleiding naar aanleiding van traumatische gebeurtenissen en hij heeft verteld over dingen die in het restaurant zijn gebeurd.

10. Nader onderzoek bij AZ Alma Eeklo wijst uit dat er een ingreep is gebeurd. Er kan niet uitgemaakt worden of dit gebeurd is voor een snijwonde.

Op de terechtzitting van 21 juni 2023 verklaart de beklaagde dat hij A.S. op zijn vraag naar het ziekenhuis had gebracht, en ook naar de tandarts. Dit was om hem te helpen omdat hij geen papieren had. A.S. was hem daar heel dankbaar voor.

II. BEOORDELING

Vooraf: over de procedure

11. Eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd, wordt voor onschuldig gehouden, totdat zijn schuld volgens de wet bewezen is (artikelen 6.2 EVRM en 14.2 IVBP). Ingevolge de bewijslast in strafzaken, moet het openbaar ministerie op strafgebied de gegrondheid aantonen, door middel van rechtstreekse of onrechtstreekse bewijzen die voldoende zwaarwichtig moeten zijn, van alle constitutieve bestanddelen van de misdrijven die de beklaagde ten laste worden gelegd.

De rechtbank onderschrijft dit grondwettelijk beginsel. Zij neemt dit als uitgangspunt bij het onderzoek van de bewijselementen die voortvloeien uit het strafonderzoek.

De beklaagde werpt op dat het vermoeden van onschuld en het geheim van het onderzoek geschonden zijn.

12. De rechtbank stelt vast dat T.L., medewerkster van VZW Payoke, op verschillende tijdstippen per mail contact heeft opgenomen met de sociaal inspecteur die de klacht van A.S. behandelde. Deze mailberichten en de specifieke woordkeuze daarin (zoals “de uitbuiters”) kunnen naar het oordeel van de rechtbank begrepen worden als passend binnen de wettelijke opdracht van VZW Payoke om slachtoffers van mensenhandel bij te staan en binnen de context dat – om een verblijfsstatuut als slachtoffer van mensenhandel te kunnen bekomen/behouden – een actieve medewerkingsplicht aan het onderzoek vereist is.

Dat T.L. een partijdig standpunt innam in haar communicatie, is op zich dan ook niet problematisch te noemen en bewijst geenszins dat het onderzoek vanuit een tunnelvisie zou zijn gevoerd.

De sociaal inspecteur had wel meer voorzichtig/terughoudend moeten zijn in haar reacties op de berichten van T.L.. De mail van 3 augustus 2020 is in dat opzicht problematisch. De onderzoekster geeft namelijk informatie prijs uit een geheim onderzoek. De vraag rest of daaruit blijkt dat al het door deze inspecteur verzamelde bewijs moet geweerd worden uit het strafdossier.

Artikel 32 V.T.Sv. stelt dat pas tot nietigheid van een onregelmatig verkregen bewijselement wordt besloten indien:

- de naleving van de betrokken vormvoorwaarden wordt voorgeschreven op straffe van nietigheid, of;
- de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs heeft aangetast, of;
- het gebruik van het bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces.

Krachtens art. 32 V.T.Sv. worden onregelmatigheden waardoor geen op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvoorwaarde wordt overtreden en die evenmin voldoen aan de andere erin vermelde voorwaarden, niet nietig verklaard of uit het debat geweerd en deze regel geldt voor alle onregelmatigheden, ongeacht of zij een inbreuk inhouden op een verdragsrechtelijk of grondwettelijk gewaarborgd recht (Cass., AR P.2015.1639.N, 19 april 2016).

Er zijn geen op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvereisten aangetast. Naar het oordeel van de rechtbank heeft de begane onregelmatigheid verder niet de betrouwbaarheid van het bewijs aangetast. Gedurende de volledige procesvoering is het recht op een eerlijk proces gegarandeerd.

Het onderzoek bestaat namelijk uit verschillende uitgebreide verhoren van de beklaagde en van meerdere werknemers. A.S. is op zijn beurt meermaals geconfronteerd met de verklaringen van de beklaagde en vice versa. Ondanks de eerder gekleurde communicatie van de sociaal inspecteur naar T.L. toe, blijkt niet dat deze inspecteur verder de verklaringen van A.S. niet aan een kritisch onderzoek heeft onderworpen of het

onderzoek zonder ruimte voor tegenspraak heeft gevoerd. Er is overigens meer objectief bewijsmateriaal voorhanden, waaronder foto's en geluidsmateriaal waarvan de waarachtigheid door de beklaagde niet wordt betwist. De beklaagde heeft het bewijsmateriaal op zijn deugdelijkheid kunnen toetsen, heeft tegenspraak kunnen voeren en aanvullende stukken kunnen bijbrengen. In het geheel beschouwd zijn het recht op tegenspraak en het vermoeden van onschuld ruim voldoende in acht genomen en blijkt niet dat het onderzoek in zijn geheel beschouwd eenzijdig zou zijn gevoerd.
Het middel is ongegrond.

13. Wat betreft het vermeend deloyaal optreden van de arbeidsauditeur, stelt de rechtbank vast dat de beklaagde onvoldoende aannemelijk maakt dat de arbeidsauditeur een getuige heeft beïnvloed. Uit niets blijkt dat de arbeidsauditeur de getuigen O.Y. of P.N. verleid heeft tot het afleggen van een valse getuigenis. Er zijn geen redenen om aan te nemen dat O.Y. of P.N. een valse getuigenis zouden hebben afgelegd onder impuls van de betrokken substituuut-arbeidsauditeur.

14. Het staat vast dat de verdediging maar later de geluidsopnames heeft bekomen. Deze laattijdigheid is echter gecompenseerd door een ruimere proceduretermijn waarbij de beklaagde in meerdere etappes conclusies heeft kunnen nemen. De beklaagde heeft uiteindelijk de vertaling van de geluidsopnames kunnen nazien en betwisten (zie stuk 11 beklaagde) en heeft deze ook van commentaar kunnen voorzien. Het middel is geremedieerd in de loop van de strafprocedure en bijgevolg niet meer actueel. Er is geen blijvende hinder aannemelijk gemaakt. De tegenspraak is gewaarborgd.

De overige middelen en argumenten zijn niet van die aard dat zij de rechtbank tot een ander oordeel kunnen brengen.

Vooraf: over het horen van getuigen

15. In verband met het al of niet verhoren van getuigen à décharge wijst de rechtbank op volgende algemene principes:

Volgens artikel 6.3.d EVRM, dat bijzondere toepassingsmodaliteiten bevat van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces, heeft eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd ook het recht getuigen à décharge te ondervragen of te doen ondervragen.

Artikel 6.1 en 6.3.d EVRM kennen aan een beklaagde evenwel geen absoluut of onbeperkt recht toe om getuigen à décharge door de politie te doen ondervragen of op de rechtszitting als getuige te horen. Het komt aan de beklaagde toe aan te tonen en te motiveren dat het horen van een getuige à décharge noodzakelijk is voor de waarheidsvinding.

Het staat dan aan de rechter vrij om daarover te oordelen, waarbij hij er dient over te waken dat het recht van de beklaagde op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd niet in het gedrang wordt gebracht. De rechter moet zijn beslissing over het al dan niet horen van de getuigen à décharge steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst.

Met inachtneming van de hierboven uiteengezette principes, gaat de rechtbank niet in op de vraag van de beklaagde om de op p. 58 van zijn conclusies opgesomde personen te horen als

getuigen op de terechtzitting.

De rechtbank ziet geen redenen waaruit kan worden opgemaakt dat deze getuigenverklaringen noodzakelijk zijn in het licht van de waarheidsvinding. Het staat bovendien vast dat het gaat om personen die allen vrienden dan wel werknemers zijn van de beklaagde zodat hun verklaringen voor de rechtbank geen objectief toegevoegde meerwaarde kunnen betekenen. De verklaringen van deze getuigen zijn verder niet van die aard dat zij het enige noch het doorslaggevende element voor de beoordeling ten gronde kunnen zijn. De rechten van verdediging zijn dan ook voldoende gewaarborgd, ook zonder het horen van deze personen.

Tenlasteleggingen A, B en C

16. Op basis van de voorliggende gegevens van het strafdossier, zoals hierboven samengevat, oordeelt de rechtbank dat de feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen A, B en C, naar voldoening van recht bewezen zijn.

De rechtbank steunt zich hierbij in het bijzonder op de hierna vermelde elementen van het strafdossier, die dermate gewichtig en met elkaar overeenstemmend zijn dat zij onmogelijk op toeval kunnen berusten maar integendeel, samengenomen, zonder enige redelijke twijfel duiden op de tewerkstelling van A.S. door:

- het fotomateriaal waarop A.S. in werkkledij (onder andere met haarnetje) in de keuken van restaurant M.M. te zien is;
- de opgenomen gesprekken tussen A.S. en de beklaagde waaruit ontegensprekelijk blijkt dat deze laatste A.S. tewerkstelde in de keuken van het restaurant en hem precieze instructies gaf die voor geen andere geloofwaardige uitleg vatbaar zijn dan dat hij het werkgeversgezag over A.S. uitoefende (zelfs in de alternatieve vertaling bijgebracht door de beklaagde als stuk 11);
- de verklaringen van A.S. die genuanceerd en gedetailleerd zijn in het licht van de volgende feitelijke details die hij niet geweten kon hebben mocht hij niet daadwerkelijk gedurende een langere tijd in het restaurant gewerkt hebben, namelijk:
 - o het feit dat bij een eerdere controle D.M. (E.E.) "opgepakt" was waarna de eigenaar deze persoon ingeschreven heeft als mede-eigenaar van de zaak, gegeven dat correspondeert met de vaststellingen van de sociale inspectie op basis van feitelijke gegevens daterend van voor de klacht van A.S.;
 - o het feit dat werknemers in dienst werden gemeld waarna ze net voor 24u 's nachts weer uit dienst werden gezet – opmerking die correspondeert met het dimona-profiel van M.M. BV, zoals blijkt uit de aan het strafdossier gevoegde Dimona-outprints;
- de verklaring van M.A. afgelegd op 6 januari 2021 en onder eed als getuige op de terechtzitting van 15 maart 2023 waaruit blijkt dat zij A.S. twee keer heeft zien helpen in het restaurant, één keer in de keuken en één keer bij de voorbereiding van het verjaardagsfeest;
- de verklaring van M.A. op 6 januari 2021 en onder eed waaruit blijkt dat ook haar broer heeft samengewerkt met A.S.;

- de verklaringen van V.J. die bevestigt dat hij A.S. gezien heeft in het restaurant en hem daar regelmatig binnen en buiten zag gaan;
- de vaststelling dat A.S. op Facebook contact had met zowel D.R. als met D.L., beiden jobstudenten die werkten bij M.M. BV;
- de verklaringen van O.Y. onder eed op de terechtzitting van 15 maart 2023 waaruit blijkt dat de initiële klacht tot stand is gekomen nadat hij was doorverwezen door haar en dit op aanraden van de organisatie Fairwork, en waaruit blijkt dat A.S. werkte in een restaurant in Zelzate;
- de verklaringen onder eed van P.N. op de terechtzitting van 15 maart 2023 waaruit blijkt dat A.S. haar in een vertrouwelijke context en "*in tempore non suspectu*" had ingelicht van zijn tewerkstelling in het restaurant M.M. en gebeurtenissen daar.

Het zwartwerk van A.S. is in het licht van al het bovenstaande met de vereiste gerechtelijke zekerheid aangetoond.

De door de beklaagde bijgebrachte middelen en argumenten om de tewerkstelling van A.S. te ontkrachten, zijn niet van die aard dat zij de rechtbank kunnen overtuigen.

Zo is de bewering van de beklaagde dat A.S. bewust een valse verklaring heeft afgelegd louter met de bedoeling in België onder het statuut van slachtoffer van mensenhandel een eigen verblijfsrecht te kunnen bekomen, door het bijkomend onderzoek ontkracht. De rechtbank verwijst naar de getuigenissen onder eed van O.Y. en P.N. waaruit blijkt dat A.S. enkel op zoek was naar medische hulp voor zijn hartklachten en angsten toen hij bij Dokters van de Wereld aanklopte. Pas na advies van Dokters van de Wereld en doorverwijzing door de organisatie Fairwork heeft A.S., met bijstand van VZW Payoke, een klacht bij de sociale inspectie ingediend. De feitelijke totstandkoming van de klacht valt dan ook niet te rijmen met het standpunt van de beklaagde.

Verder stelt de rechtbank vast dat de bewering van de beklaagde dat A.S. slechts op eigen initiatief, spontaan, gewerkt zou hebben in zijn zaak en dit buiten elke opdracht van de beklaagde om, in strijd is met de inhoud van de opgenomen conversaties tussen hem en A.S. Uit deze conversaties spreekt onmiskenbaar een band van ondergeschiktheid. De rechtbank verwijst ter zake naar deze gesprekken die met bijstand van een beëdigde tolk in het dossier zijn gevoegd. Deze gesprekken zijn gebiedend van aard en de beklaagde geeft er specifieke instructies in aan A.S.

Zelfs in de alternatieve vertaling bijgebracht door de beklaagde als stuk 11, blijft het bewijs van een band van ondergeschiktheid overeind. De uitleg van de beklaagde bij deze eigen vertalingen van de opgenomen gesprekken overtuigen de rechtbank verder niet. Zo is het ongeloofwaardig dat de beklaagde, hoewel hij meerdere keren verhoord is in de loop van het onderzoek, nooit eerder gewag maakte van het feit dat hij zou uitgenodigd geweest zijn om bij A.S. te gaan eten (uitleg van de beklaagde bij geluidsfragment 6). Ook de uitleg van de beklaagde over het geluidsfragment 12 is ongeloofwaardig. Uit dit gesprek blijkt afdoende dat de beklaagde A.S. specifieke opdrachten gaf over hoe en met welk materiaal hij moest schoonmaken. De door de beklaagde gegeven uitleggen zijn niet overtuigend.

Het staat vast dat A.S. op regelmatige basis heeft gewerkt in opdracht van de beklaagde. Hij was niet aan dimona gemeld. Hij kende geen verblijfsrecht in België, feit dat de beklaagde goed gekend was, zo blijkt uit zijn eerste verklaring. Zijn prestaties werden niet aan de sociale zekerheid gemeld.

Het niet tijdig in dienst melden van een werknemer is een inbreuk op de artikelen 4 tot 8 van het Koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling. Het niet tijdig uit dienst melden van een werknemer is strafbaar gesteld door artikel 9 van ditzelfde KB. Artikel 4 van dit KB verplichten elke werkgever met name om een welbepaald aantal gegevens mee te delen aan de RSZ, afhankelijk van de sector en het soort tewerkstelling. Dit moet gebeuren via de DIMONA-applicatie die wordt beheerd door de RSZ. De wettelijk vereiste gegevens moeten overeenkomstig artikel 8 en 9 van het KB uiterlijk op het tijdstip waarop de werknemer zijn prestaties aanvat (in dienst) of op de dag volgend op de dag waarop hij /zij de tewerkstelling heeft beëindigd (uit dienst) aan deze instelling worden meegedeeld.

Het tewerkstellen van personeel zonder de noodzakelijke vergunningen aan te vragen voor de aanvang van de tewerkstelling in toepassing van artikel 4§1 van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers is eveneens strafbaar evenals het wetens en willens afleggen van een onvolledige verklaring om geen of minder bijdragen te moeten betalen dan degene die men verschuldigd is. Het bewust niet aangeven van geleverde prestaties aan de RSZ is in die zin strafbaar in toepassing van artikel 234, eerste lid, §1,1° Sociaal Strafwetboek.

De rechtbank kan niet met de vereiste gerechtelijke zekerheid de precieze data afleiden uit het strafdossier waarop A.S. gewerkt heeft. Uit de verklaringen van M.A. kan bovendien afgeleid worden dat het de bedoeling was dat de tewerkstelling van A.S. "binnenskamers" werd gehouden. Wat vaststaat is dat A.S. zeker twee keer gewerkt heeft in de korte periode toen M.A. er werkte. Dat blijkt uit haar getuigenis onder eed. Daarboven staat vast dat A.S. daarvoor en/of daarna ook samenwerkte met haar broer, wat een langere periode van tewerkstelling aannemelijk maakt. Op grond van deze vaststelling, samengenomen met de geluidsopnames, de verklaring van V.J. en de getuigenissen onder eed van O.Y. en P.N., acht de rechtbank het bewezen dat A.S. gedurende een langere periode gewerkt heeft in het restaurant M.M..

De door de beklaagde bijgebrachte uitnodigingen voor het Suikerfeest/Offerfeest /geboortefeest zijn niet van die aard dat ze de rechtbank overtuigen dat A.S. enkel op deze feesten zou bijgesprongen hebben als vriendendienst. Hetzelfde geldt voor wat betreft de bijgebrachte geschreven getuigenissen nu blijkt uit de verklaringen van de beklaagde op de terechtzitting van 21 december 2022 dat deze personen zijn vrienden zijn uit de moskee. Hun objectiviteit is bijgevolg niet gegarandeerd. Deze vaststelling klemt des te meer nu uit de gezegdes van de beklaagde op dezelfde zitting blijkt dat meerdere van deze personen de Nederlandse taal onvoldoende machtig zijn om een verklaring in het Nederlands neer te schrijven terwijl toch een handgeschreven Nederlandse verklaring op hun naam voorligt.

De rechtbank besluit, uit al het voorgaande, dat vaststaat dat A.S. meermaals in de periode van 2 juli 2017 tot en met 28 februari 2019 in het restaurant M.M. is

tewerkgesteld, dit op niet nader te bepalen tijdstippen.

De feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen A en C worden dan ook heromschreven als volgt:

“DE EERSTE

A. Geen arbeidsvergunning en/of arbeidskaart
als werkgever, aangestelde of lasthebber, een buitenlandse onderdaan arbeid hebben doen of laten verrichten zonder dat hij een arbeidsvergunning heeft verkregen of als de buitenlandse onderdaan niet over een arbeidskaart beschikt

Aantal personen tewerkgesteld met schending van deze bepaling: één
namelijk: A.S., van Egyptische nationaliteit, **meermaals op niet nader te bepalen tijdstippen in de periode van 2 juli 2017 tot en met 28 februari 2019**

- inbreuk op de artikelen 4, § 1, eerste lid en 5 van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers
- strafbaar gesteld door artikel 12, § 1, eerste lid, 1°, de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers”

“C. Wetens en willens een onjuiste of onvolledige verklaring afleggen om geen of minder bijdragen te betalen

wetens en willens een onjuiste of onvolledige verklaring afgelegd hebben om geen of minder bijdragen te betalen of te doen betalen dan die welke men of een ander verschuldigd is.

Aantal personen tewerkgesteld met schending van deze bepaling: één
namelijk: A.S., **meermaals op niet nader te bepalen tijdstippen in de periode van 2 juli 2017 tot en met 28 februari 2019**

- inbreuk op artikel 234, eerste lid, § 1, 1°, van het Sociaal Strafwetboek, ingevoerd bij artikel 2 van de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek
- strafbaar gesteld door artikel 234, eerste lid, § 1, 1°, van het Sociaal Strafwetboek, ingevoerd bij artikel 2 van de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek
- strafbaar met een sanctie van niveau 4”

De feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen A (zoals heromschreven), B en C (zoals heromschreven), zijn voldoende bewezen.

De argumenten en middelen van de beklaagde zijn niet van die aard dat zij de rechtbank tot een andere overtuiging kunnen brengen.

Tenlastelegging D

17. Uit de foto's bijgebracht door A.S. en zijn verklaringen over het ongeval hem overkomen, blijkt dat de beklaagde hem de nodige documenten opdat hij geneeskundige verzorging en uitkeringen zou kunnen genieten ingevolge de arbeidsongevallenverzekering, zijn onthouden. De beklaagde gedroeg zich als werkgever en diende daarom de nodige sociale regelgeving na te leven.

Ook deze feiten, voorwerp van de tenlastelegging D, zijn afdoende bewezen.

De argumenten en middelen van de beklaagde zijn niet van die aard dat zij de rechtbank tot een andere overtuiging kunnen brengen.

Tenlastelegging E

18. Voor de beoordeling van deze tenlastelegging dient de rechtbank na te gaan of de beklaagde A.S. heeft aangeworven, vervoerd, overgebracht, gehuisvest, opgevangen, de controle over hem heeft genomen of overgedragen, met als doel hem aan het werk te zetten of te laten aan het werk zetten in omstandigheden die in strijd zijn met de menselijke waardigheid. Dit is een feitelijke beoordeling die de rechtbank dient te maken.

De bereidheid van het slachtoffer om in dergelijke omstandigheden te werken is daarbij van geen belang. Ook kan de behandeling of het inkomen die het slachtoffer in zijn land van herkomst genoten zou hebben niet als criterium gelden.

De wetgever heeft verduidelijkt dat voor de beoordeling van de vraag of de arbeidsomstandigheden al dan niet in strijd zijn met de menselijke waardigheid, verschillende elementen in aanmerking moeten worden genomen, zoals het loon, de werkomgeving en de arbeidsomstandigheden. Wat het loon betreft, kan een loon dat kennelijk niet in verhouding staat tot het zeer grote aantal verrichte arbeidsuren, eventueel zonder rustdag, of het verstrekken van niet-betaalde diensten worden omschreven als arbeidsomstandigheden die in strijd zijn met de menselijke waardigheid. Er kan ook sprake zijn van arbeidsomstandigheden die in strijd zijn met de menselijke waardigheid, wanneer een of meer werknemers werken in een arbeidsklimaat dat kennelijk niet in overeenstemming is met de normen opgelegd in de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk. (*Parl. St. Kamer 2004-2005, nr. 1560/1, 19*).

De rechtbank kan uit het strafdossier niet met de vereiste gerechtelijke zekerheid afleiden dat de beklaagde A.S. heeft tewerkgesteld in omstandigheden die in strijd zijn met de menselijke waardigheid of dat er sprake is van economische uitbuiting zoals gevisieerd door artikel 433 *quinquies* ev. Strafwetboek.

Om tot een dergelijk oordeel te kunnen komen, ontbreekt het de rechtbank aan meer concrete en/of objectieve informatie over de werk- en verblijfsomstandigheden van A.S.: Er is geen fotomateriaal van de plaatsgesteldheid, er is geen huiszoeking gebeurd, er zijn geen meer objectieve getuigen die uit eerste hand kunnen verhalen wat de precieze omstandigheden zijn geweest. Het betreft een woord tegen woord-situatie. Er zijn elementen die wijzen op eerder ongelukkige arbeidsomstandigheden, zoals de subtiële verklaring van J.S. en de wijze waarop de feiten aan het licht kwamen. Op grond van de verklaringen van M.A. blijkt ook dat de verklaring van A.S. dat hij boven het restaurant sliep, niet van elke geloofwaardigheid is ontdaan. De rechtbank stelt echter ook vast dat er elementen in het strafdossier voorhanden zijn die eerder tegenspreken dat A.S. op een onmenswaardige manier behandeld werd. Er zitten in het strafdossier namelijk ook meer ontspannen foto's van A.S. (o.a. op het voetbalveld, in het restaurant, in het kader van een roofvogelshow). Het staat ook vast dat de beklaagde A.S. naar het AZ Alma meenam om zich te laten verzorgen na een

snijwonde. Hij hielp hem ook aan tandzorg, ondanks het feit hij daarbij het risico liep dat de illegale tewerkstelling zou ontdekt worden.

Het feit dat A.S. het psychologisch en fysiek zwaar had toen hij aanklopte bij Dokters van de Wereld kan op een plausibele wijze gekoppeld worden aan zijn tewerkstellingsomstandigheden. Hieruit spreekt echter nog niet met zekerheid dat deze omstandigheden van die aard waren dat zij te begrijpen zijn als een economische uitbuiting die past in het wettelijk concept van mensenhandel. Het valt namelijk niet af te leiden uit de getuigenissen onder eed van O.Y. en P.N. dat de oorzaak van de psychische en fysieke klachten uitsluitend bij de behandeling in het restaurant M.M. lag. P.N. sprak ook van andere traumatische gebeurtenissen. De rechtbank sluit verder niet uit dat het loutere inzicht in hoofde van A.S. in het uitzichtloze van zijn clandestien verblijf en daardoor verplicht clandestiene tewerkstelling een impact hadden op zijn mentale en fysieke gezondheid meer in het algemeen. Waar duidelijk is dat de beklaagde schuldig is aan de illegale tewerkstelling van A.S., - feiten waarvoor de beklaagde in dit vonnis ook veroordeeld wordt -, is in het strafdossier, alles samengenomen, onvoldoende objectief bewijsmateriaal aanwezig waaruit buiten elke gerede twijfel blijkt dat dit gebeurde in mensonwaardige omstandigheden die te wijten zijn aan de beklaagde. Minstens ligt hiervan te weinig concreet bewijsmateriaal voor.

De beklaagde wordt vrijgesproken van de feiten, voorwerp van de tenlastelegging E.

III. TOEREKENING

19. De beklaagde was op het ogenblik van de hierboven bewezen verklaarde feiten zaakvoerder van BV M.M. en had zodoende de beslissingsbevoegdheid over de naleving van de sociale wetten en de wijze waarop het werkgeverschap werd uitgeoefend. De in zijn hoofde bewezen geachte feiten zijn door hem in deze periode gepleegd in de uitoefening van zijn bediening. De misdrijven kunnen hem dan ook integraal worden toegerekend.

IV. STRAF

20. De onder A (zoals heromschreven), B, C (zoals heromschreven) en D ten laste gelegde en bewezen verklaarde feiten zijn de opeenvolgende en voortgezette uitvoering van eenzelfde misdadig opzet zodat voor deze feiten samen slechts één straf moet worden opgelegd, namelijk de straf voor het zwaarste misdrijf.

De feiten voorwerp van de tenlasteleggingen A, B en C worden gelijk bestraft met een gevangenisstraf van 6 maanden tot 3 jaar en/of een geldboete van 600 tot 6.000 euro, te vermenigvuldigen met het aantal betrokken werknemers, in casu 1. Dit is telkens de zwaarste straf.

Bij de straftoemeting wordt rekening gehouden, zowel met de aard en de ernst van de bewezen feiten, als de begeleidende omstandigheden en de persoonlijkheid van de beklaagde,

zoals die onder meer blijkt uit het strafrechtelijk verleden van de beklaagde.

21. Het is duidelijk dat de beklaagde profiteerde van het illegaal verblijfsstatuut van A.S. om hem als minderwaardige clandestiene arbeidskracht in te schakelen. Hij werd niet als een volwaardige arbeidskracht behandeld. In deze zaak is duidelijk dat het zwartwerk uiteindelijk vergleden is in een sociaal onrechtvaardige situatie waarbij A.S. als een "tweederangs-werknemer" werd behandeld. Daarnaast werkt de sociale fraude steeds concurrentievervalsend ten aanzien van concurrenten in deze branche die zich wel aan de regels houden en betreft het een ondermijning van het solidariteitsbeginsel dat ten grondslag ligt aan het Belgisch systeem van sociale bescherming.

De beklaagde heeft nog een blanco strafverleden in België. Hij komt nog in aanmerking voor de gunst van het gewone uitstel en de opschorting. De rechtbank gaat niet in op de vraag tot opschorting. De feiten zijn daarvoor te zwaarwichtig en de kans om te recidiveren is, gelet op het financieel gemakkelijk geldgewin dat met de sociale fraude gepaard gaat, te groot.

De hierna bepaalde gevangenisstraf en geldboete zijn, alles in achtgenomen, een gepast maatschappelijk signaal in het licht van de ernst van de gepleegde inbreuken.

22. De beklaagde moet een wettelijk verplichte bijdrage betalen voor de financiering van het "Bijzonder Fonds tot Hulp van de Slachtoffers van Opzettelijke gewelddaden en aan de Occasionele Redders" (artikel 29, tweede lid van de Wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale bepalingen). Deze bijdrage bedraagt 200 euro (met opdecimen). Deze bijdrage heeft een eigen aard en is geen straf.

De beklaagde en de burgerrechtelijk aansprakelijke partij moeten een wettelijk verplichte bijdrage betalen voor de financiering van het "Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand" (artikel 4 § 3 en artikel 5 §§ 1 en 1 van de Wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand). Deze bijdrage bedraagt 24 euro.

De beklaagde moet ook een vaste vergoeding voor beheerskosten in strafzaken betalen (artikel 91, tweede lid van het Koninklijk Besluit van 28 december 1950 houdende het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken). Deze vergoeding bedraagt 58,24 euro.

BEOORDELING OP BURGERLIJK GEBIED

De vordering van A.S.

23. De rechtbank is gebonden door de saisine zoals deze is opgenomen in de dagvaarding. De rechtbank kan de haar ter beoordeling voorgelegde strafbare feiten niet uitbreiden.

De rechtbank stelt vast dat de door de burgerlijke partij gevorderde schade grotendeels gebaseerd is op de stelling dat de beklaagde onvoldoende loon heeft betaald in de periode van 2 juli 2017 tot en met 28 februari 2019.

Deze feiten zijn echter niet ter beoordeling aan deze rechtbank voorgelegd door de arbeidsauditeur.

De hierboven bewezen verklaarde feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen A tot en met D zijn niet te vereenzelvigen met feiten van niet (tijdig) betalen van het verschuldigde loon. De rechtbank gaat niet in op de door de burgerlijke partij gevraagde herkwalificatie van de feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen A tot en met D naar het misdrijf van het niet (tijdig) uitbetalen van loon. Deze feiten zijn namelijk niet te vereenzelvigen met de geviseerde strafbare gedragingen die ten grondslag liggen van de kwalificaties A tot en met D.

Het causaal verband tussen de feiten waarvoor de beklaagde in huidig vonnis veroordeeld wordt en de gevorderde schadevergoeding wegens achterstallig loon is niet aanwezig.

De vordering tot het betalen van een loonachterstal van 28.838,33 euro is ongegrond.

De rechtbank kent wel een schadevergoeding toe voor het achternageloop dat gepaard is gegaan met de feiten, voorwerp van de tenlasteleggingen A tot en met D, waarvoor de beklaagde in dit vonnis veroordeeld wordt. Een bedrag van **135 euro** kan worden toegekend.

Hem kan ook een morele schadevergoeding worden toegekend. Uit het strafdossier blijkt dat de door de beklaagde georganiseerde clandestiene tewerkstelling in hoofde van A.S. geleid heeft tot psychische en fysieke klachten. De rechtbank verwijst onder meer naar de getuigenissen onder eed van O.Y. en P.N.. Deze schade staat minstens gedeeltelijk in rechtstreeks oorzakelijk verband met de door de beklaagde gepleegde feiten. Er ligt geen concreet bewijsstuk voor van de omvang van deze schade. De rechtbank sluit ook niet uit dat een deel van het moreel lijden te maken heeft met perifere gebeurtenissen. De rechtbank herleidt om deze redenen de vordering tot het ex aequo et bono geraamd bedrag van **750 euro**.

De vordering van PAYOKE VZW

24. Gelet op de vrijspraak van de beklaagde voor de tenlastelegging E is de rechtbank niet bevoegd kennis te nemen van de vordering van de burgerlijke partij.

Overige burgerlijke belangen

25. Gelet op het mogelijke bestaan van schade veroorzaakt door de bewezen verklaarde misdrijven, worden de overige burgerlijke belangen ambtshalve aangehouden.

TOEGEPASTE WETTEN

De rechtbank houdt rekening met de volgende artikelen die de bestanddelen van de misdrijven en de strafmaat bepalen, en het taalgebruik in gerechtszaken regelen:

art. 11, 12, 14, 16, 31, 32, 34, 35, 41 Wet van 15 juni 1935;
art. 4 Wet van 17 april 1878 - Wet houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering;
art. 162, 162bis, 182, 184, 185 §1, 189, 190, 191, 194, 195 Wetboek van Strafvordering;
art. 101, 103, 104, 181, 224, 234 van het Sociaal Strafwetboek;
art. 1, 2, 3, 7, 25, 38, 40, 41, 65, 79, 80, 100 Strafwetboek;
art. 1, 2, 3 Wet van 5 maart 1952;
art. 91, tweede lid van het Koninklijk Besluit van 28 december 1950 houdende het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken;
art. 28, 29 van de wet van 1 augustus 1985;
art. 1 (§1, 2° en §2), 8, 14 van de Wet van 29 juni 1964;
art. 1382 e.v. Burgerlijk Wetboek;
art. 1022 Gerechtelijk Wetboek;
alsook de overige wetsbepalingen aangehaald in huidig vonnis

De rechtbank:

op tegenspraak ten aanzien van **H.M.**, **BV M.M.**,

Vooraf

Verbeter de dagvaarding als volgt:

“VERDACHT VAN: te Zelzate

DE EERSTE (...)

A. Geen arbeidsvergunning en/of arbeidskaart
(...)”

Heromschrijft de tenlasteleggingen A en C als volgt:

“DE EERSTE

A. Geen arbeidsvergunning en/of arbeidskaart
als werkgever, aangestelde of lasthebber, een buitenlandse onderdaan arbeid hebben doen of laten verrichten zonder dat hij een arbeidsvergunning heeft verkregen of als de buitenlandse onderdaan niet over een arbeidskaart beschikt
Aantal personen tewerkgesteld met schending van deze bepaling: één
namelijk: A.S., van Egyptische nationaliteit, **meermaals op niet nader te bepalen tijdstippen in de periode van 2 juli 2017 tot en met 28 februari 2019**

- inbreuk op de artikelen 4, § 1, eerste lid en 5 van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers

- strafbaar gesteld door artikel 12, § 1, eerste lid, 1°, de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers”

“C. Wetens en willens een onjuiste of onvolledige verklaring afleggen om geen of minder bijdragen te betalen

wetens en willens een onjuiste of onvolledige verklaring afgelegd hebben om geen of minder bijdragen te betalen of te doen betalen dan die welke men of een ander verschuldigd is.

Aantal personen tewerkgesteld met schending van deze bepaling: één

namelijk: A.S., **meermaals op niet nader te bepalen tijdstippen in de periode van 2 juli 2017 tot en met 28 februari 2019**

- inbreuk op artikel 234, eerste lid, § 1, 1°, van het Sociaal Strafwetboek, ingevoerd bij artikel 2 van de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek
- strafbaar gesteld door artikel 234, eerste lid, § 1, 1°, van het Sociaal Strafwetboek, ingevoerd bij artikel 2 van de wet van 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek
- strafbaar met een sanctie van niveau 4”

Op strafgebied

Ten aanzien van H.M., beklaagde

Spreekt H.M. voor de tenlastelegging E vrij.

Verklaart de feiten van de tenlasteleggingen A (zoals heromschreven), B, C (zoals heromschreven) en D, bewezen.

Veroordeelt H.M. voor de vermengde feiten van de tenlasteleggingen A (zoals heromschreven), B, C (zoals heromschreven) en D:

tot een **gevangenisstraf** van **6 maanden** en tot een **geldboete** van **9.600,00 EUR**, zijnde **1.200,00 EUR** verhoogd met 70 opdecimen.

Boete vervangbaar bij gebreke van betaling binnen de wettelijke termijn door een gevangenisstraf van 3 maanden.

Verleent **uitstel van tenuitvoerlegging** wat betreft de **gevangenisstraf** voor een termijn van 3 jaar en wat betreft de **geldboete** voor een termijn van 3 jaar, doch slechts voor een gedeelte van **4.800,00 EUR**, zijnde 600,00 EUR verhoogd met 70 opdecimen.

Veroordeelt H.M. tot betaling van:

- een bijdrage van 1 maal 200,00 EUR, zijnde de som van 1 maal 25,00 EUR verhoogd met 70 opdecimen, ter financiering van het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en de occasionele redders
- een bijdrage van 24,00 EUR aan het Begrotingsfonds voor juridische

tweedelijnsbijstand

- een vaste vergoeding voor beheerskosten in strafzaken. Deze vergoeding bedraagt 58,24 EUR
- de kosten van de strafvordering tot op heden begroot op 351,16 EUR, ondeelbaar veroorzaakt door de bewezen verklaarde misdrijven.

Ten aanzien van BV M.M., burgerrechtelijk aansprakelijke

Verklaart de werkgever BV M.M. burgerrechtelijk aansprakelijk voor de geldboete en de kosten waartoe haar lasthebber H.M. voor de tenlasteleggingen A (zoals heromschreven), B, C (zoals heromschreven) en D werd veroordeeld.

Veroordeelt BV M.M. tot betaling van:

- een bijdrage van 24,00 EUR aan het Begrotingsfonds voor juridische tweedelijnsbijstand.

Op burgerlijk gebied

Ten aanzien van A.S., burgerlijke partij

Verklaart de vordering van de burgerlijke partij ontvankelijk en in de hierna bepaalde mate gegrond.

Veroordeelt de beklaagde om te betalen aan de burgerlijke partij het bedrag van **885,00 EUR**, te vermeerderen met de vergoedende intrest tegen de wettelijke intrestvoet vanaf 1 mei 2018 tot vandaag en met de gerechtelijke intrest tegen de wettelijke vanaf vandaag tot de dag van volledige betaling.

Veroordeelt de beklaagde om te betalen aan de burgerlijke partij een rechtsplegingsvergoeding van **560,00 EUR**.

Ten aanzien van VZW PAYOKE, burgerlijke partij

Verklaart zich niet bevoegd om te oordelen over de vordering van de burgerlijke partij gelet op de vrijspraak van de beklaagde voor de tenlastelegging E.

Overige burgerlijke belangen

Houdt de overige burgerlijke belangen ambtshalve aan.

Dit vonnis is gewezen en uitgesproken in openbare zitting op 20 september 2023 door de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent, kamer G29:
- V.K., rechter
in aanwezigheid van een magistraat van het openbaar ministerie,
met bijstand van griffier D.M..